

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Henrici Canisi[i] Noviomagi, Belgæ, Jn Academia
Ingolstadiensi SS. Canonum Profess. Ordinarii & Primarii,
Opera Quæ De Ivre Canonico Reliqvit**

Canisius, Heinrich

Coloniae Agrippinae, 1662

In Tit. II. De Calvmniatoribvs.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62169](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62169)

IN TIT. II. DE CALUMNIATORIBVS.

SUMMARI A.

1. Calumniator falsò quem accusans qualiter puniendus.

2. Et quid si dubitetur, dolo an errore id fecerit?

3. Quia si prauaricetur, aut tergiversetur?

Qui proximam accusando calumniatur, id est, qui per dolum falsa crimina objicit, graviter peccat, quia famam ejus cuius pretio anteponendam apud homines ut plurimum credulos lædit. Proinde sacri Canones calumniam vehementer puniunt; & quidem ordinariè similitudine supplicii seu pœnæ talionis, sed in ejus locum jam ferè arbitraria Judicis successit; cujus fortè pœnæ si calumniator non sit capax, alia & æquè gravis infligitur. Et proinde in *cap. hoc tit* Subdiaconus ille, qui falsò accusaverat Diaconum, cum debuisset eam pœnam luere, id est, honore & ordine privari, si Diaconus fuisset, privatur in primis officio Subdiaconatus, ac deinde verberibus exceptus mittitur in exilium.

2. Et hæc quidem ita se habent, si jam verè constet, quòd dolo malo quempiam accusaverit. Sed si dubium sit, num dolo, an errore id fecerit, certè non statim accusator, qui crimen non probat, pro calumniatore est habendus: quid enim, si rumore aut testium assertionem id fecerit? quid si necessitate officii Fiscus vel Promotor quempiam

detulerit? Officium itaque Judicis erit, diligenter veritatem inquirere, num accusator calumniatus sit, nec ne, *l. 1. §. calumniatorem D. Ad Senatusc. Turpil.* Quòd si negotium id requirat, accusatori injunget canonicam purgationem: in qua si deficiat, id est, si requisitus probare non poterit animum calumniandi sibi defuisse, pœnam pro qualitate infliget. Et quidem si Clericus sit, præsertim qui Prælatum suum accusavit, tantisper beneficium illud privabit, & ab officio suspendet, donec se ipsum purgaverit, *c. 2. hoc tit.*

Nec solum si accusator calumniatur, sed etiam, si prauaricatorem agat, id est, si nunc ad hanc nunc ad illam partem mediâ collusione sese inflectat, aut etiam si tergiversetur, id est, si velut terga vertens Judicium criminale deserere velit, puniendus est, eò quòd inter sit Reipubl. ut illud ex fide ad exitum deducatur, *can. Si quem §. notandum 11. quasi 3.* Aliud sanè erit, si non solemniter accusatio facta sit, sed tantummodò eorum Judicis alicujus crimina quispiam sive verbo sive scripto proposuit; is enim ab accusatione potest desistere. Sed quoniam per hujusmodi minas ac propositionem periclitatur etiam fama proximi subinde in tantum, ut locus detur inquisitioni, non omnino impune illud feret, sed perpetuum ipsi imponetur silentium, *text. est elegans in c. Licet in beato 14. sup. tit. prox.*

IN TIT. III. DE SIMONIA, ET NE QUID PRO SPIRITUALIBVS EXIGATUR VEL PROMITTATUR.

Canif. in Summa lib. III. tit. XIV.

SUMMARI A.

1. Ratio ordinis & Simonia gravitas.

2. Simonia quid.

3. Alia est juru divini, alia positiui.

4. Alia interior, quadam exterior.

5. Simonia conventionalis.

6. Simonia confidentia.

7. Simonia realis, præter peccati, obligat ad restitutionem.

8. Simonia cur desinat per voluntatem.

9. Eamque pravam.

10. Studiosam.

11. Verbo emendi & vendendi quòd his veniat.

12. Quid nomine rei spiritualis.

13. Qualiter licitè quid recipiatur pro Missarum celebratione, sepultura, &c.

14. Qua dicantur annexa spiritualibus.

15. Cur in his locum habeat Simonia.

16. Ad accusationem hujus criminis qui admittantur.

17. Pœna Simoniacorum.

Altera parte hujus libri materiam criminalis judicii, id est, ipsa crimina pertractat, eo ordine, ut tam Clero quàm Laicis communia præmittat. Quæ cum & ipsa in duplici sint genere, primum de illis agit, quæ contra proximum. Tale autem est vitium Simonia tam sordidum & enorme, ut asserente id Pont. in *c. Per suas 23. h. t.* ad ipsius comparationem cætera quæ pro nibilo reputentur: ita ut mirum non sit, si huic vitio principem locum attribuat, quod eo ipso,